

Pahinta on sokeutua vähitellen. Tietää, ettei jonain päivänä enää näekään sisään paistavan auringon kehyksiä, ei erota ystävänsä kasvonpiirteitä, ei huomaa iän kulumaa ajan vuollessa suupieliin ryppyjä ja juonteita. Pikkuhiljaa sitä unohtaa miltä keltainen näyttää, kuinka varjot lankeavat koivujen katveeseen, kuinka vaalea on hiekkaranta juuri ennen sadetta. Muodot ja ääriviivat katoavat ja maailma muuttuu sumeaksi valon ja varjon vaihteluksi, kunnes valokin haalistuu ja sokea vaipuu sokeain uneen, jossa näkyjä nähdään vain sormenpäillä. Maria tiesi millaista se on, vaikkei ollut sokea. Hän tiesi paljon asioita, joita kymmenenvuotias ei voinut tietää, mutta kymmenenvuotiaan asia ei ollut kertoa aikuisille kuinka monella tapaa maailma oli aistittavissa. Ei. Kymmenenvuotiaan asia oli kuunnella kuinka aikuiset maailman näkivät ja oppia, kuinka lastenkin kuului maailma nähdä. Tämän Maria osasi hyvin: olla hiljaa ja kuunnella. Tänään oli yksi niistä päivistä, kun piti kuunnella mummia, joka menetti miehensä tuberkuloosille. Aina mummin puhuessa hänen vanhoille kasvoilleen nousi utu, aivan kuin rakkaimman ihmisen kuolema olisi ainoa puheenaihe, joka toi hänelle mielenrauhan. Joskus Maria mietti, millaisella ilmeellä mummi ajattelisi häntä sitten, kun hän olisi poissa. Kiristyisikö ryppyiselle otsalle surun syväne vai olisiko hänen kuolemansa mummilta helpotus, jonka ajattelemisen nostaisi kuiville huulille hyväksyvän hymyn. Kuolema oli kivenheiton päässä. Öisin vielä lähempänä. Jos hän olisi kurottanut heikon käsivartensa sitä kohti, kämmen olisi hipaissut sen pintaa. Maria oli tiennyt sairaudestaan niin kauan kuin kykeni muistamaan. Enää sairaus ei vain ollut hänessä, hän itse oli sairaus, hän oli sairauden ruumiillistuma, ja niin kauan kuin Maria eli, kaikki olivat sairaita. Maria oli kasvain ja jäljellä oleva elämä oli kirurgin veitsi, jolla häntä leikattiin irti terveistä ja elävistä. Viilto kerrallaan, päivä kerrallaan, irti elävästä kudoksesta.